

Jätetty 24/IV-39.

Köyliön pitäjän Tuiskulan Parkkilan kivikautisen asuinpaikan tutkiminen 1938.

J. Leppäaho ja V. R. Maajoki.

Kertomukseen kuuluu 7 karttaa ja 7 valokuvaa (levyt 10808-08 a ja 12164-66).

Parkkilan talon isäntä Emil Parkkila ilmoitti Esihistorialliselle osastolle, että Pälsin v. 1935 kaivausalueen vieressä ollut sikolähti oli purettu ja karjapihaa tulitaisiin laajentamaan kaivamalla vielä tutkimatta olevaa ja Pälsin toteamaa asuinpaikan jäännöistä pohjoissuuntaan. Allekirjoittanut sai Muinaistieteelliseltä toimikunnalta tehtäväkseen ennen karjapihan lopullista laajennusta suorittaa tutkimukset asuinpaikalla loppuun. Tutkimukset suoritettiin 19-27/VIII 1938 ja apunani oli ylioppilas V. R. Maajoki, jonka varsinaisena huolena oli kartoitustyö ja löytöjen talteen pakkaaminen.

Paikalle tultuamme laadittiin Parkkilan lähimmästä ympäristöstä suuri yleiskartta samaan mittakaavaan kuin Pälsin yleiskartta vuodelta 1935. Karjapihaa oli vuoden 1935:n jälkeen jo kaivamalla laajennettu sekä tuettu kaivetun alueen pohjoinen ja kylätietä vastaan oleva reuna miehennostannaisista kivistä laaditulla terassilatommuksella. Kuten yleiskartasta näkyy pihan laajentajat olivat menetelleet sangen varomattomasti, sillä he olivat ehtineet tuhoata paitsi Pälsin kaivausalueen ja sikolähtin nurkalla todetun vahvan ^{runa} maakerroksen välisen tutkimattoman alueen, myös osan viimeksi mainitusta lähtin nurkalla tavatusta punamaa-alueesta.

Kaivausalue I.

=====

Kuten pääkartasta näkyy osuu kaivausalueemme I miltei täsmälleen sikolähtin kohdalle. Lähtistä oli luonnollisesti jäänyt paksu törkykerros paikalle. Kerroksessa oli runsaasti sikojen maasta ylös

tonkimia kiviä, mutta myös löytöjäkin. Kerros oli sen vuoksi kaivettava sangen huolellisesti. Maa oli paikalla kuitenkin siksi kivistä, etteivät siat nähtävästi olleet päässeet tonkimaan paljoakaan varsinaista pintaa syvemmälle. Karttaan n:o 1 on merkitty kivet, jotka olivat kiinni "koskemattomassa" kivikautisessa kerroksessa. Paikalla oleva kivikerros poistettiin kaikkiaan neljänä eri kerroksena (kartat 1-4). Koska löytöjä tuli runsaasti joka kaivauskerroksesta on siis paikalla olevan kivimassan täytynyt kasautua ainakin tällä kohdalla, paikkaa kivikaudella asuttaessa. Kivipeitteen paksuus ruudussa 1 b on n. 50 cm, ruudussa 2 b n. 50-60 cm, ruudussa 3 b n. 40 cm ja ruudussa 4 b n. 50 cm. Kuten kartoista näkyy kivet ovat kasatut paikalle ilman mitään järjestystä. Jotkut kivistä olivat selvästi tahallaan halkilyötyjä tai iskettyjä ikäänkuin olisi haluttu koetella kivien laatuja. Liedensijaa ei alueelta löytnyt muuta kuin että reunassa ruuduissa 1-2 b ja 2-3 a osuttiin kaikkiaan kolmen kuoppalieden jäännöksiin (kartta 4). Ne olivat kuitenkin karjapihan laajennustöissä siksi pahoin tuhoutuneet, ettei niistä voitu tehdä paljoakaan havaintoja. Esim. profiilien teko oli mahdotonta. Niin paljon niistä oli kuitenkin jäljellä, että ne uskallettiin osittain kyllä mielikuvitusta käyttäen merkitä karttaan. Liesi 1:n läpimitta on ehkä ollut lähes 1 m ja syvyys ainakin 50 cm, liesi 2 on ollut samansuuruisen paitsi että syvyys oli vain puolet edellisestä. Liesi 3 oli pahimmin tuhoutunut. Sen läpimittaa arvelimme 80 cm:ksi. Syvyys lienee ollut 25 cm. Kaikissa kolmessa kuoppalieden jäännöksessä oli pohjimmaisena hiili ja nokipitoista maata. Tästäkään seikasta ei voitu enää tehdä sen tarkempia havaintoja. Pohjamaa oli keltäertävää sorahiekkaa paitsi laajalla alalla koilliskulmaa, jossa se oli kosteaa savea. Savi- ja hiekkamaan raja on merkitty karttaan 4. Kaivausalue I jäi "sitomatta" Pälsin v. 1935:n punnitukseen, sillä paikalla ei ollut enää mitään hänen punnituspaalujaan tai merkittyä kiintopistettä, mutta lienee alue kai ainakin + 20 - + 30 cm tarkkuudella yhdistettävissä Pälsin punnitukseen. Alueen löydöistä viittaa pääluettelo 10867.

Kaivausalue II.

=====

Talon talli osittain kivistä tehtyine ajosiltoineen oli rakennettu jälkeen Pälsin käynnin. Ajosillan kiviosan perustusta oli jo alettu kaivaa ja tällöin puolittain tuhottu komea kuoppaliesi. Jäljelle jääneen puolen tohtori Pälsi pyysi säästämään ja se onkin nyt hyvässä turvassa sillan pohjoispuolisen kivituen vieressä (merkitty pääkarttaan). Sillan eteläpuolisen kivituen vierestä oli maata koverrettu pois, mutta paikalle oli vielä jäänyt muutaman m pituinen kapea kieleke koskematonta maata. Kielekkeen sillan puoleisella sivulla oli monissa paikoin selvää kivik. kulttuurimaaleikkausta. Erästä kohdasta (pääkartalla profiili I) otettiin profiili. Profiili on kartalla 7. Se oli seuraava: turve, tavallinen liikuteltu hiekka, nokimaa ja punertava kivikautinen hiekkakerros. Nokimaakerrosta luulimme ensiksi kivikautiseksi, mutta osoittautui se historiallisaikaiseksi. Kielekkeen itäpää oli kokonaan liikuteltua maata, mutta siitäkin tuli jokunen kivikautinen löytö. Varsinainen kaivausalue II käsitti n. 10 m² suuruisen kielekkeen länsiosan. Kaivausalueen itäpuolisen osan täytti mielenkiintoinen kansatieteellinen muinaisjäännös, kivinen, 215 x 90 x 120 cm suuruinen säilytyskuoppa, joka oli miltei aivan ehjänä säilynyt (kartat 6 - 7 ja valok. 11808-08 a ja 12164-166). Kuoppa oli sittemmin täytetty maalla ja seinämistä pudonneilla kivillä 70 cm vahvuudelta. Täytteen päälle oli ladottu pienistä kananmunan ja nyrkinkokoisista kivistä n. 26 cm paksuinen kiuas. Kiukaassa oli paljon nokea ja kekäleitä. Täten syntynyt kiuaslaite oli myöhemmin täytetty kivillä ja maalla reunojen tasalle ja kaiken päällä kasvoi vankka turve. Laitteen ajoituksen antaa kuopan tai paremminkin sanoen kellarin pohjalta löytnyt fajanssivadin kappale. Vadin A. Appelgren arvelee olevan 1600-1700-lukua. Parkkilan vaiheilla näytti vielä elävän perimätieto, että ennenmuinoin oli talon paikalla taivasalla paistettu leipiä. Ehkäpä kiuas oli juuri talon vanha avoleivinuuni. Säilytyskuoppa laitettiin entiselleen niin hyvin kuin voitiin ja isäntä Emil Parkkila lupasi täyttää sen hiekalla, niin että kuoppa

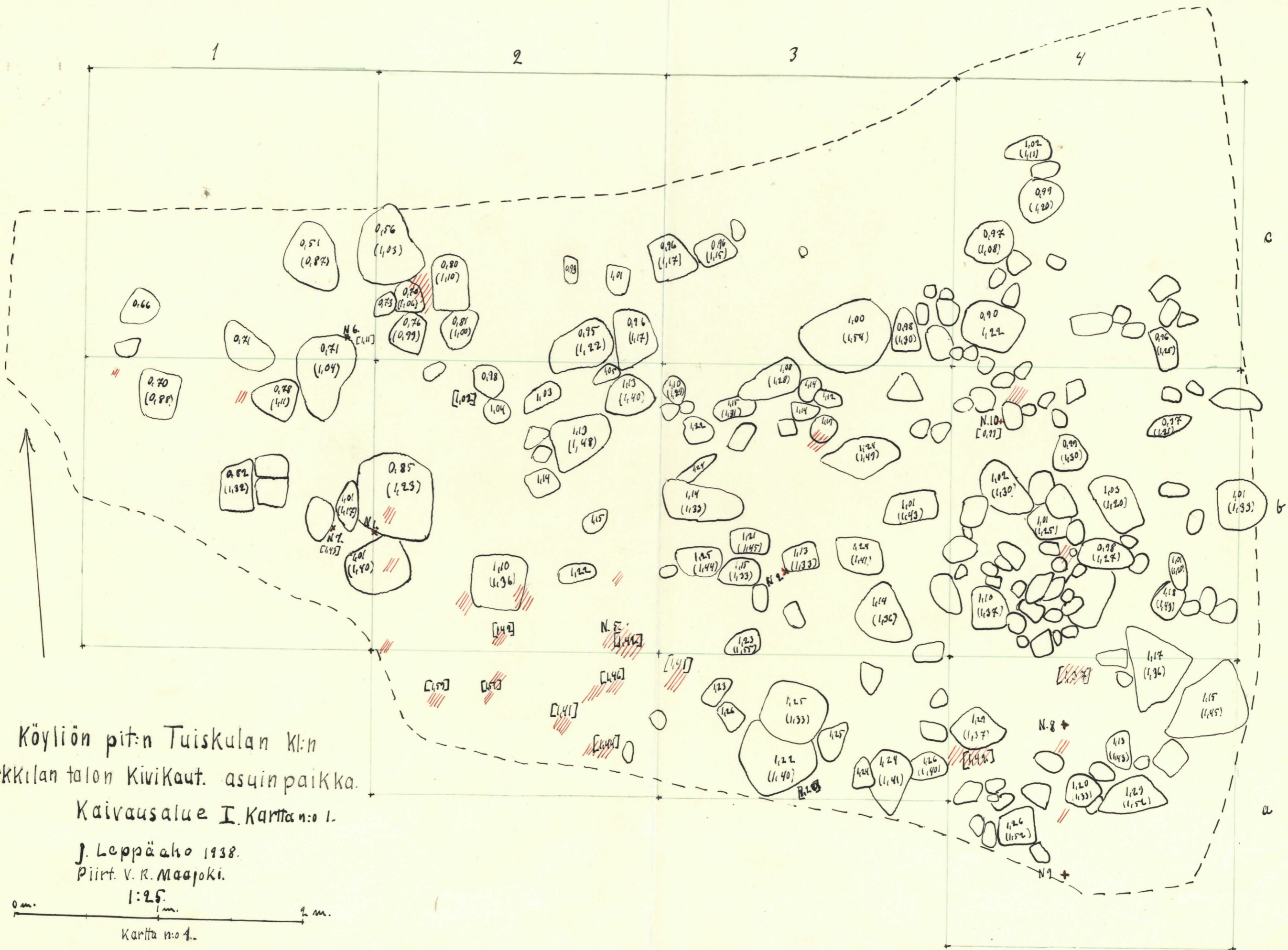
voi säilyä tuleviin aikoihin. Mainittakoon, että edellä mainitussa profiili I:ssä oleva nokimaakerros on syntynyt luonnollisesti kiukaasta ajetusta noesta ja hiilestä.

Säilytyskuopan ja kiukaan luoteiskulmauksessa oli vielä jätteitä kivikautisesta liesilatuksesta (?); se on merkitty karttaan 6 ja näkyy valokuvissa. Kaivausalue II:n koko länsipuolisen osan täytti kivikautinen kiven ja maansekainen liesilatamus(?) kooltaan n. 2 x 2 m ja hieman vahingoittunut. Kiveyksestä otettiin profiili. Se on kartalla 6 (profiili III) ja näkyy myös selväänä valokuvassa 11808. Mitään hiili tai nokijäännöksiä ei latomusta purettaessa löydetty, joten sen liesiluonne on epävarma. Löydöistä viittaa pääluettelo.

Kaivausalueilla I ja II on sama punnituksen kiintopiste.

Helsingissä 22/IV 1939.

Jama Leppänen

Köyliön pit:n Tuiskulan kl:n
 Parkkilan talon Kivikaut. asuinpaikka.

Kaivausalue I. Kartta n:o 1.

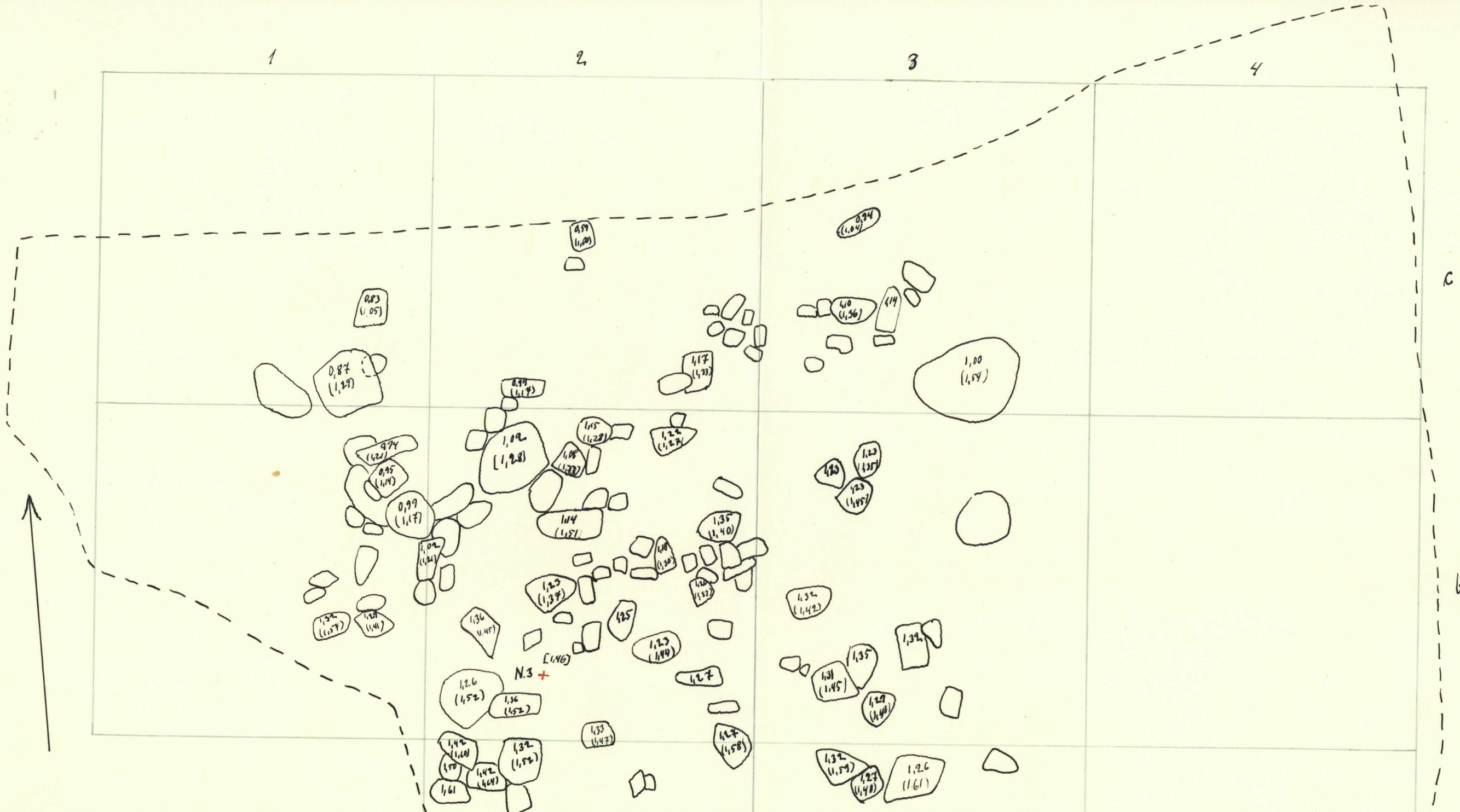
J. Leppäaho 1938.

Piirt. V. R. Maapöki.

1:25.

0 m. 1 m. 2 m.

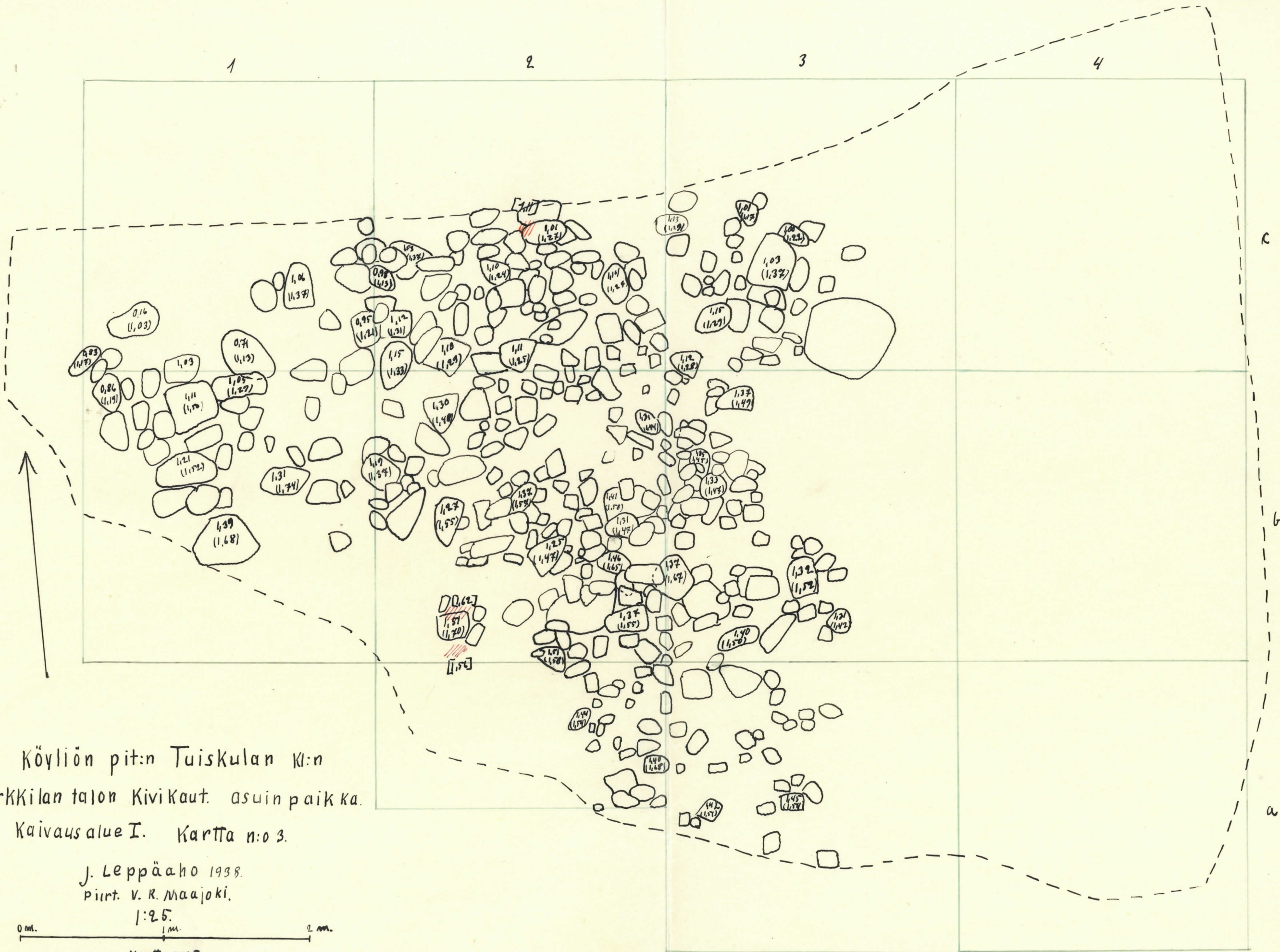
Kartta n:o 1.

Köyliön pit:n Tuiskulan Kl:n
Parkkilan talon Kivikaut. asuinpaikka.
Kaivausalue I. Kartta n:o 2

J. Leppäaho 1938.
piirt. V. R. Maajoki.

1:25
0 m. 1 m. 2 m.
Kartta n:o 2.

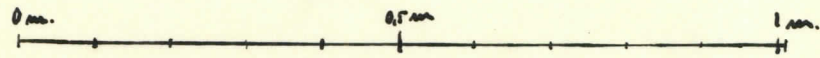
Köyliön pit:n Tuiskulan Kl:n
 Parkkilan talon Kivikaut. asuinpaikka.
 Kaivausalue I. Kartta n:o 3.

J. Leppäaho 1938.
 Piirt. V. R. Maaajoki.

1:25.
 0 m. 1 m. 2 m.
 Kartta n:o 3.

Köyliön pit:n Tuiskulan kl:n
Parkkilan talon kivikautinen asuinpaikka.

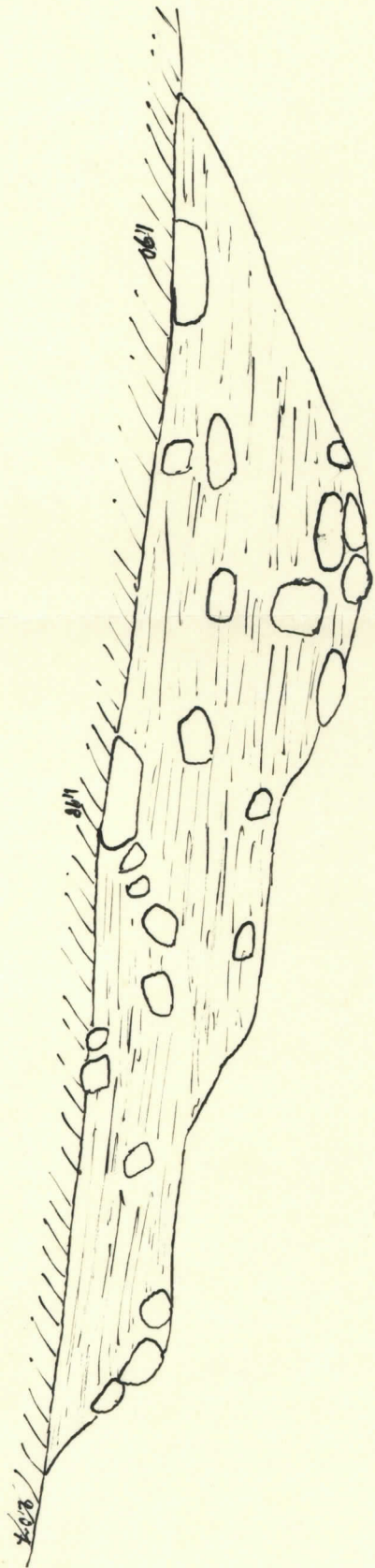
J. Leppäaho 1938.
: pirtt. V. R. Maa-joki.
1:10.

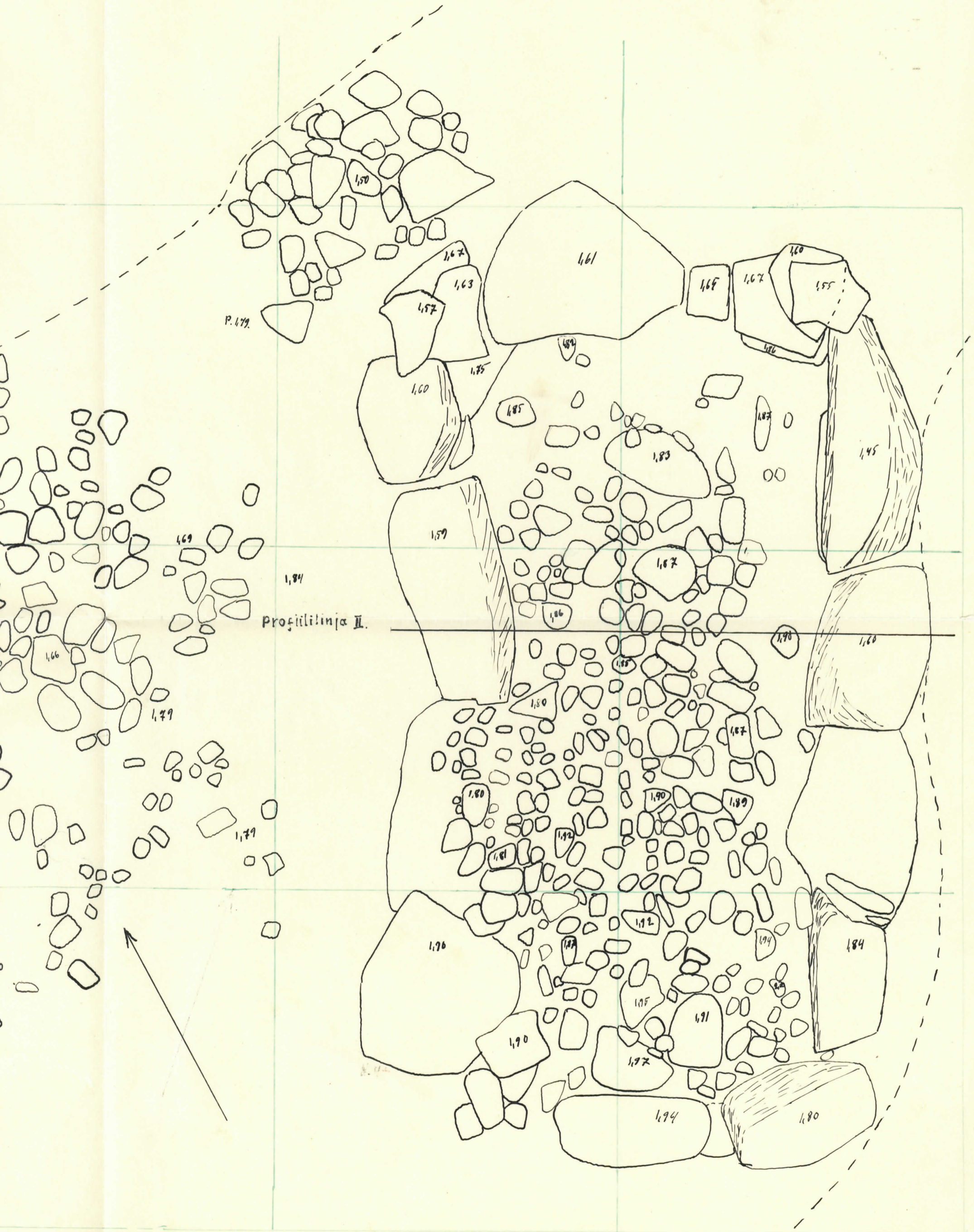
Kaivausalue II.

Kartta 1:10 6.

Profiili III

Profiililinja III.

P. 179

Profililinja II.

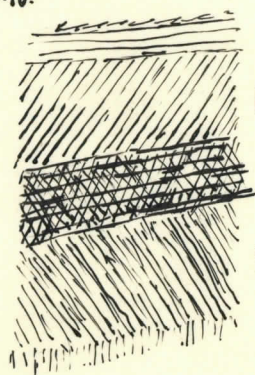
Köyliön pit:n Tuiskulan k:n
Parkkilan talon kivikautinen asuinpaikka.

J. Leppäaho 1938.

Päät. v. R. Maajoki.
Kartta n:o 4.

Profiili I.

1:10.

Turve.

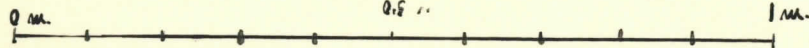
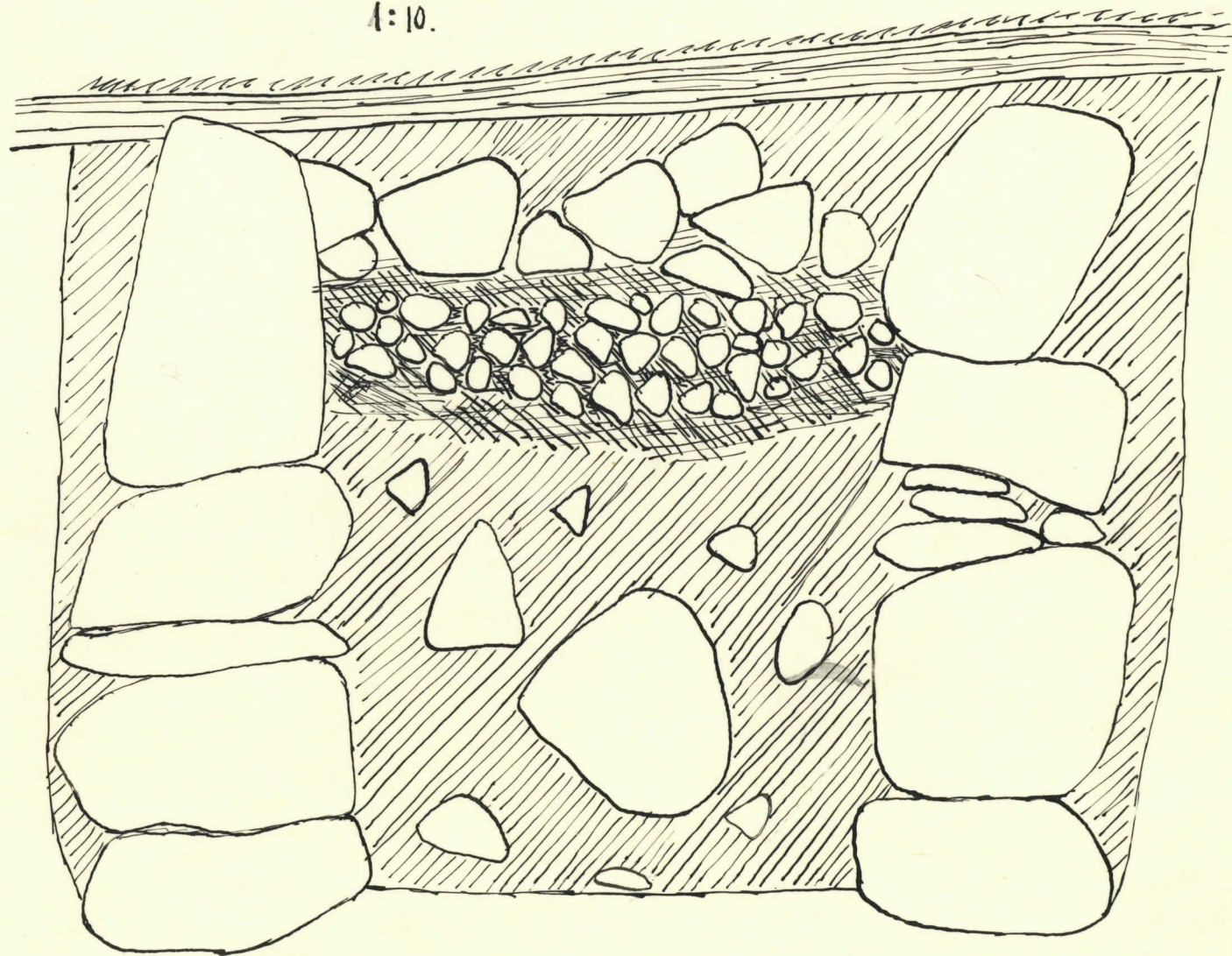
Hiekkaa.

Noki maata.

Punertavaa maata.

Profiili II.

1:10.

J. Leppänen

V. Meäjoki

Kiiglä, Tuiskulan Parkkilan kivik. as.
pöykkiä, Kurva vas. kivians alue II, oikealle ku-
vassa hist. aikainen kellari. Kurva on otettu navetan-
sillalta rva Varpiala. Kurva oikealla on kiv. alue I,

Kurvan otta-
suunta on
kutenkin-
kin itä- ja
sen on otta-
nut op. Poo-
ro Varpiala.

Valok. 17808

Kuiv. alue II. Etenäällä kivik. lie-
si, taustalla hist. aik. kellari, josta vasem-
mälle kivik. lieden jäännöistä. Valok. suun-
ta kutenkin itä-kohti.

Valok. 17808a

J. Leppänen - 38.
Kuiv. yllä. Hist. -aik. kellari puhi-
distettuna, taustalla vasemmalla
kivik. lieden jäännöistä. Valok. suun-
ta pohj. -kohtainen.

Valok. 12764

J. Leppäaho -38

Käyliö, Tuiskulan Parkkitalan kivik. asuinpaikka.
Kiv. alue II. Vasemmalla kivik. liesi, oikealla avo-
lietenä käytetty hist. aikainen kivikellari. Valok. suunta
pohj. - koillinen.

Valok. 12765

J. Leppäaho -38

Kuin yllä. Hist. aikaisen avolietenä käytetyn
kivikellarin liesipiintä puhdistettuna.
Valok. suunta kuin yllä.

Valok. 12766

J. Leppäaho -38

Kuin yllä. Kuva on sama kuin n:o 11808, mutta
on otettu vain vähän kauempana.